

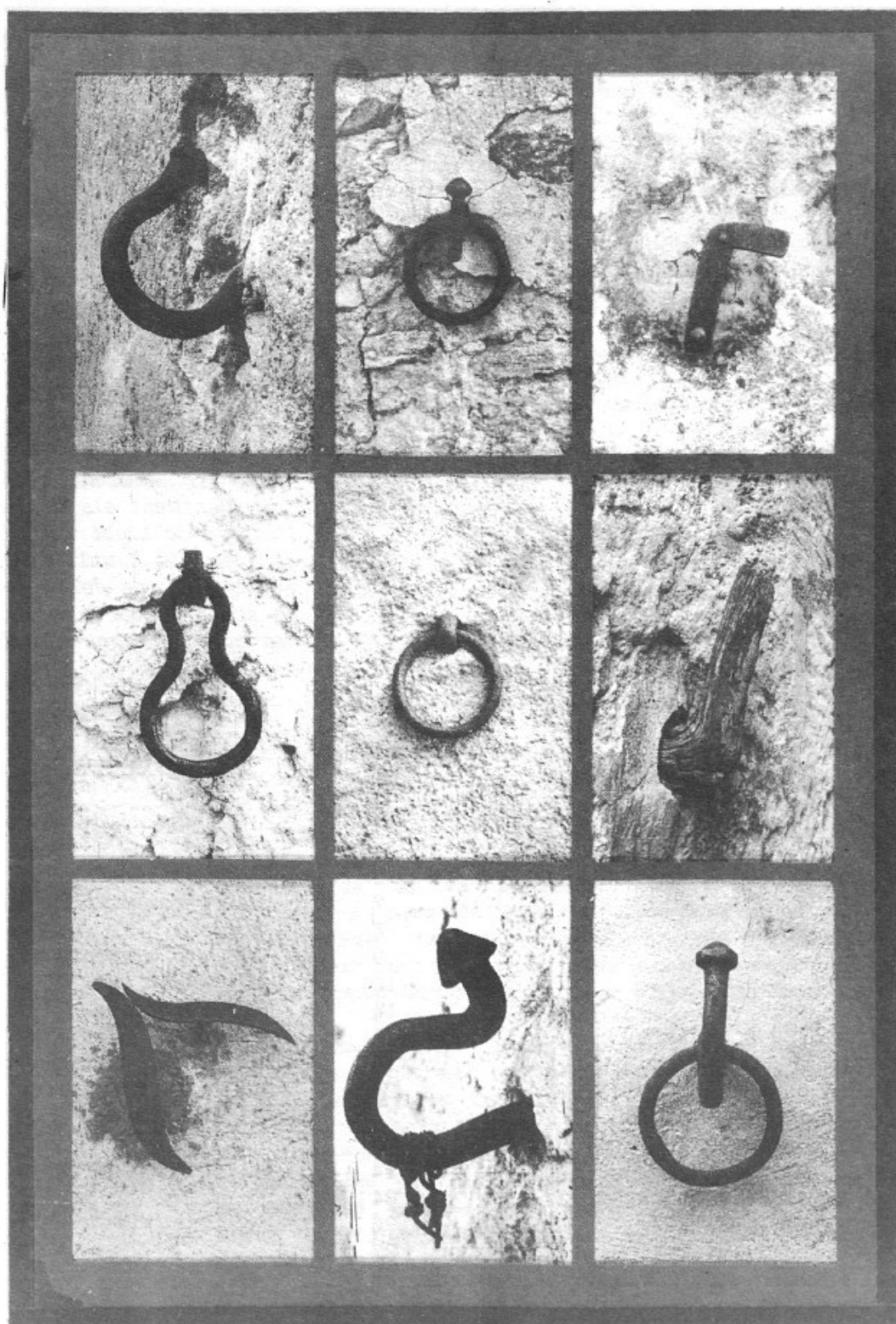
castell

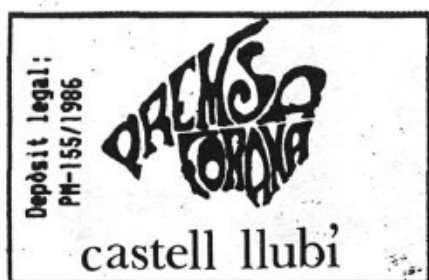
LLOBI

febrer-març 1987

nº 6

Preu 100 ptes.

EQUIP DE REDACCIÓ. Biel Alomar, Jordi Alomar, Rafel Perelló, Miquel Perelló, Joan Vila.

COL.LABORACIONS. Gabriel Canyelles Fons, Miquel de Son Frontera, Maria Llompart Vanrell, Joan Galma Contestí, Antoni Perelló Perelló.

FOTOGRAFIA. Miquel Castell, Joan Perelló.

ADMINISTRACIÓ I PUBLICITAT. Miquel Castell. Carrer Victoria, 8 Tfon. 52 21 78.

REDACCIÓ. Carrer Santa Margalida, 4.

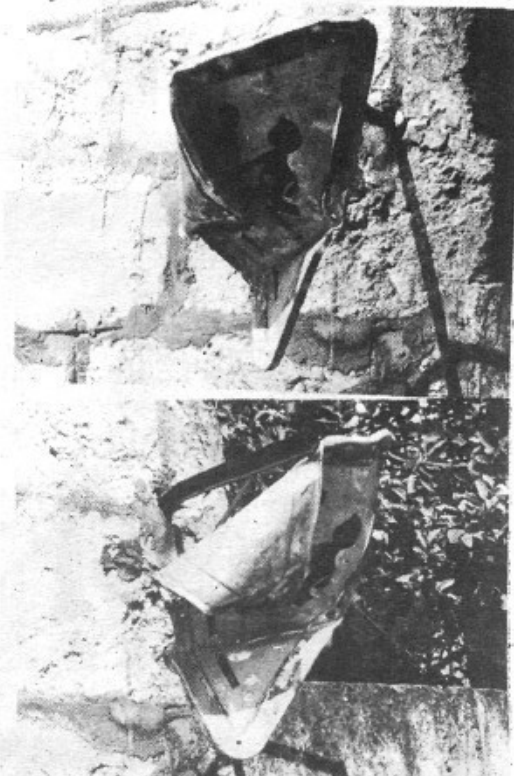
nº 6 febrer-març de 1987.

IMPRES A 'APOSTOL I CIVILITZADOR', Convent. 7 PETRA.

sumari

AL NOSTRE PARER	3
ES TURÓ	4
DIA A DIA	5
A LA SALA	7
DEMOGRAFIA	8
ESCOLA	9
ENTREVISTA	12
RUA 87	14
SA GALLERA DE SON RAMIS	17
FORA VILA	19
A L'OMBRA DEL PALAU DE SINEU	20
L'AVAR DE MOLIERE	21
TEMPS DE QUARESMA	23
ACCIONS I BORSA	24
PORCS, MATANCES I PORCADES	24
SISTEMES D'ENTRENAMENT	26
ESPORTS	27
PREMSA FORANA	28

filigranes

Evidentment els signes de que l'escola de Llubí viu una de les èpoques més tumultuoses i problemàtiques de la seva història es poden trobar a molts de llocs. Vet-aquí un signe més de la seva decadència.

LA NOSTRA PORTADA.

Composició de baules del nostre poble.

La idea i realització ha estat del nostre fotògraf en Miquel Castell 'Mosso'.

Aquets elements ja són relíquies del passat però el seu sentit estètic és ben patent. L'objectiu de'n Miquel ens acosta a objectes que sovint no ens adonam però que ben pensat tenen una força expressiva i plàstica extraordinàries.

febrer-març de 1987.

AL NOSTRE PARER

Es un fet curiós que ara en que el sector educatiu ha viscut i viu una de les etapes més calentes des de fa ja bastants d'anys -recordem les recents mogudes a les ensenyances mitjanes i ara a la universitat- també a Llubi, naturalment per problemes molt diferents la nostra escola visqui uns moments de molta conflictivitat. I això ens pot induir a pensar que al nostre país encara li fa falta arreglar moltes de coses pel que fa a l'ensenyament. I això, pel que veim, des de molts de punts de vista.

Però a part d'aquesta consideració global el que noltros ens interessa és el que està passant actualment, o potser no tan actualment, a la nostra escola.

Aquestes darreres setmanes els diaris han tractat d'una manera bastant exhaustiva la problemàtica que viu la nostra escola: l'edifici nou, construït ara fa nou anys no ofereix la seguretat necessària per fer-hi escola. Han hagut de tancar-la. I els al·lots, pares i mestres, que no el M.E.C., han hagut de fer-s'ho si no volien perdre classes. No volem insistir altre cop en les circumstàncies que han confluït en aquest estat de coses. A les pàgines interiors tocam aquest punt, però sí que creim que és el moment de dir algunes coses amb claretat.

En primer lloc ens sembla més que evident que l'escola de Llubi ha sofert una marginació i una manca d'atenció que haurien de fer envergonyar als responsables. Perquè el que passa ara no és sinó la conseqüència d'una política nefasta envers de la nostra escola: Ni el M.E.C quan va construir-la es va preocupar de fer-ho com era de desitjar -a part de tenir-hi més bon gust no la va equipar amb la infraestructura més elemental- ni l'ajuntament quan la va rebre va posar-hi massa esment en la seva conservació, tan sols no l'havia inventariada.

Però ara amb lo darrer que ha passat la situació ha arribat a l'extrem. L'APA del col·legi públic 'Duran-Estrany' ha agafat consciència de la situació i 'ha fet cames' per intentar trobar una solució. Cosa que encara no han aconseguit. I han hagut de fer una vaga i protestar al carrer per exigir els seus drets. Només demanen lo que és seu: una educació pels seus fills igual que la que pugui tenir qualsevol altre al·lot a qualsevol altre punt de l'estat.

es turo'

El passat dia vuit de març es va celebrar a l'Auditori la X Mostra de la Cançó Infantil. Com altres anys un parell de nins del Club de Lluç hi tornaren participar.

La cançó fou escrita pel nostre amic en Toni Contestí, que amb aquest any ja en fa tres que ens compona la cançó per anar a participar-hi; la primera va ésser la titulada 'Alegria', la segona 'Volant, volant sense ales', i la d'enguany, que era una jota, 'Agafau-vos tots de les mans'.

Enguany hi participaren devuit clubs d'esplai. La presentació la feren dos nins de cada club, que molts de dissabtes es reunien per a preparar-ho. Creim que és una cosa molt bona per ells, compartir idees i preparar coses tots junts. Les presentacions es completaren amb diapositives relacionades amb les cançons.

Els allotjats de Llubí, varen anar a fer les diapositives a Vinagrella, cosa que els agradà molt, anaven vestits de pagesos i representaven la gent de fora vila sembrant o recollint el fruit de la temporada. Un altre grup d'allotjats feia tallers al club o jugaven a la plaça de l'Església mentre els ferem les altres diapositives.

Com en els altres anys a l'Auditorium es venien camisetes amb l'anagrama de la mostra i mòbils de gavines.

També recordareu que cada any es fa la Diada de L'Esplai a on tots els nins i monitors del club passam un dia junts. Enguany es fa a Muro, el dia 10 de maig, i el lema de la diada és 'Som un Poble'.

Bé en quant a la diada ja' vos contarem més coses al proper número de CASTELL LLIBI.

INFORMACIÓ PELS TRÀMITS
DE CANVI DE NOM.

La traducció del nom és una gestió de cinc minuts per a tota la vida. És la primera feina, i la més senzilla, envers la recuperació nacional, ja que el nom és una parcel·la més de la nostra vida com a poble que cal recuperar: els noms de font és un llast que encara pesa en castellà en una immensa majoria de persones que parlen català.

Estam demanant que el nostre idioma s'escrigui, que s'ensenyi, que es parli a la televisió, a la ràdio... al carrer; demanam que els noms dels nostres pobles siguin reconeguts oficialmet i escrits en català. Però encara ens consta, com a ciutadans, el nom oficial en castellà i a tots els efectes.

Pensem que ja és hora de començar a canviar les coses, però començant per nosaltres mateixos: canviem-nos el nom castellà pel corresponent català, és a dir, pel nostre, per l'autèntic. Cal prendre la decisió i senzillament anar al jutjat i canviar el nom. És un tràmit gratuït, que no costa més que el temps necessari al funcionari d'anotar el canvi al Llibre de Registre: és a dir, en qüestió de cinc minuts. Juan, Dolores o Pablo ja són Joan, Dolors i Pau. Què us sembla? És un gest, però un gest necessari per a no continuar arrosegant la contradicció de tenir el nom en castellà i pronunciar-lo en la nostra llengua.

Unes persones han fet seva i seguit aquesta decisió. D'altres ja ho havien fet abans. D'altres, confiam que la prendran prest. Potser el millor moment és ara mateix, abans que ens fugi del pensament o ho deixem per a demà i aquest demà mai no arriba per simple deixadesa o oblit.

Igualment, també és l'hora de catalanitzar-vos el nom en l'empadronament, si encara l'hi teniu en castellà tot i que us consti en la nostra llengua al DNI. Només amb constància recuperarem la nostra identitat.

Per això incloem en aquest butlletí la fórmula per recuperar el nom. Les passes que heu de fer senzillament són:

- 1) Reompliu el formulari adjunt o copiau-lo.

- 2) Presentar-lo al Registre Civil on figurau inscrits. No oblideu d'acompanyar el DNI i, si voleu aprofitar la gestió, aportau també el Llibre de Família perquè hi faci constar la proffissió; si no el portau, és convenient que demaneu al mateix temps un Certificat de Naixement on figurei ja la traducció, i a partir d'un d'aquests documents us podreu fer canviar el nom en tota la restant documentació que tenguu (DNI, passaport, padró, etc.).

Suposam que coneixeu quin és el vostre nom català, però de totes les maneres ens assenyalam que les equivalències entre els noms castellans i els corresponents catalans estan indicades en alguns bons diccionaris (com, per exemple, el *Català-Castellà Castellà-Català*, de F. de B. Moll) i, no cal dir-ho, ens ho podeu consultar a l'Obra Cultural Balear directament, als telèfons 72 32 99, 72 59 37, 71 48 57 o 71 79 48.

MODEL DE SOL·LICITUD DE TRADUCCIÓ DEL NOM

El qui subscriu.....
 vet de .....
 domiciliat al carrer/plaça de ..... núm .....
 amb D.N.I. núm ..... manifesta la seva voluntat a li que es tra-
 duir que el seu núm propi, que actualment consta com ..... (nom anterior)
 pel seu ..... el dia ..... de .....
 que és nascut a ..... (loc actual)
 de 19 ..... al carrer/plaça de ..... núm .....
 de ..... de 19 .....
 (loc actual) (data)
 Signatura.....

JOSEP TUGORES FLORIT

Taller de ferretería y fustería metálica

Portes basculans i practicables

Carrer Cruz, 114 (LLUBI)

Tel. 520462 (SINEU)

DIA

A DIA

DIADA DE LES BALEARS A SINEU.

El passat primer de març va tenir lloc a Sineu la Diada de les Balears per commemorar el quart aniversari de l'Estatut d'Autonomia. Entre altres actes, va tenir lloc a la plaça del mercat una exposició dels productes més representatius de tots els pobles de Mallorca on Llubi hi va estar representat. També al mig dia al Palau de Sineu -avui de les monges tencades- tingué lloc un acte institucional on parlamentà l'Honorable President Gabriel Canyelles.

DARRERS DIES DELS "CASATS"

Els més madurs, ens referim als casats, també volgueren celebrar els darres dies a la seva manera, i per això organitzaren un sopar amb "bauxa" inclosa a la portassa de Can Ramon des Forn el dissabte 28 de febrer. Hem pogut saber que va ser un èxit. Anim i que no sia el darrer!

CONFLICTE LLUBI-SANTA EUGÈNIA

El nostre ajuntament també ha estat notícia pel conflicte que ha mantingut amb el de Santa Eugènia, ambdós inclosos dins la 'Mancomunitat des Pla', a rel de què aquest darrer al llarg de les seves festes patronals no va poder disposar de les cadires que havia comprat la Mancomunitat, a través dels ajuntaments respectius, debut -segons els taujans- a què les cadires les tenia a part o banda el nostre ajuntament. Fareix que hi va haver forts enfrontaments verbals, però al final es va arribar a un acord.

DON MIQUEL BONNIN VA DIR ADÉU A L'ESCOLA.

Dia 17 de febrer Don Miquel que havia estat mestre i director de l'escola de Llubi es va jubilar.

En un ambient de gran emotivitat els allot, el claustre, l'AFA i el poble en general li varen retre un homenatge per al seva feina duta a terme durant tants d'anys. Enhora bona i gràcies.

MITING DEL PSOE A LES ESCOLES.

Dia 12 de març el PSOE protagonitzà un acte públic a les escoles de cara a les properes eleccions locals i autonòmiques. Varen intervenir els parlamentaris Josep Moll Marqués i Damià Ferrà Pons. Hi va haver molt poca assistència.

**OLIVES ROSSELLO
, MOLT BONES!**

1 Fabrica i oficines

Ctra. D'Inca a Artà Km.9

LLUBÍ (Mallorca)

Telèfon: (971) 522029, (971) 522211

Telex: 69734 CR-E

EN JOAN ARROM 'PUJOL' DINS L'EQUIP DE
DIRECCIÓ DE L'OBRA DE TEATRE 'L'AVAR'.

Recentment es va estrenar a l'Auditori de Palma l'obra de teatre 'L'Avar' de l'autor clàssic francès Molière. El director de l'obra era en Pere Noguera que per cert, juntament amb en Joan Arrom, ja fa uns quants anys a Llubi també varen tenir una experiència de teatre de la que n'era autor el propi Joan Arrom i els actors eren joves de Llubi. Idò com deiem en Joan va ésser un dels principals responsables en la direcció de l'obra, concretament era l'ajudant de direcció. Aprofitant que tenim a Llubi gent com en Joan que li agrada això del teatre i té aquest cuquet que tanmateix no se'n va, per què no intentar tornar repetir una experiència tan sana per l'esperit i no s'intenta formar un grupet de teatre?. Les suggerències seràn ben arribades i en Joan n'estarà molt content.

SOPAR AMB JERONI ALBERTI

Dies passats, convidats pel president del CIM, part de l'equip redactor del CASTELL LLUBI, assistirem a un sopar junt amb les altres publicacions de la Premsa Forana de la comarca del Pla de Mallorca, on poguerem intercanviar els nostres punts de vista amb el president i amb els altres companys de la Premsa Forana, així mateix poguerem veure que CASTELL LLUBI era una de les poques publicacions que no rebia cap subvenció del seu ajuntament.

El sopar, que va ésser a Sencelles, va servir una vegada més per veure que la Premsa Forana compleix una tasca fonamental dins el camp del periodisme local, segons reconeguerem tots els assistents.

Oficina:
Obispo Llopart, 40 - 1.ª
(Galerías Moli-Vall)
Tel. 50 43 50 INCA

San Felio, 66
Tel. 52 22 48
LLUBI

Miguel Perelló Alomar

AGENTE DE SEGUROS COLEGIADO N.º 49971

TERCERA EDAT

Al llarg d'aquets dos darrers mesos les activitats organitzades per l'Associació d'Amics de la Tercera Edat han estat ben acollides per part dels associats, ens referim a la xerrada que va fer en Tomás de s'Estany sobre el problema de la jubilació i el cobrament de les pensions i a l'excursió que feren el diumenge 22 de març per Algaida i Llucmajor.

RECTIFICACIONS.

Volem rectificar dues notícies aparegudes a l'anterior edició de CASTELL LLUBI. Primera que el concurs de betlems organitzat per l'APA no estava patrocinat per l'ajuntament com havíem dit i segona vàrem ometre involuntàriament els noms de Nofre Serra -de Can Nofre- i madò Antònia Ramis com a fundadors del grup de música i ball 'Taparers en Festa'. Vos pregam que ens disculpeu.

C. D. A. LLUBI

ANY DEL 51 ANIVERSA

Temporada 1986 - 87

SOCIO N.º 195

EDUARDO GALMA SERRA

EL PRESIDENTE.

EL SECRETARIO.

NOTA: PERSONAL - SOLO PARTIDOS OFICIALES MENOS DIA DEL CLUB Y ECONOMIC

CARPINTERIA MUNAR

Tel. 52 21 35 - LLUBI

Aquest és el carnet del soci nº 195 del C.D.A. Llubi. I és el soci més jove, només té un mes. Que ho sigui per molts d'anys i enhorabona.

La directiva del C.D.A LLUBI vol fer públic l'agraïment als socis que amb la seva col·laboració contribueixen a fer possible la gra empresa deportiva al nostre poble i pel nostre poble.

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"

ALA SALA

DARRER PLE ORDINARI D'AQUESTA LEGISLATURA

El passat 10 de març a les dues del capvespre va tenir lloc a la Sala el darrer ple ordinari d'aquesta legislatura. Hi eren presents tres regidors d'UM, els tres d'AP i dos dels Nacionalistes de LLubí-PSM.

Després d'un llarg monòleg del secretari sobre les resolucions d'alcaldia, la polèmica entre la majoria i l'oposició es va encetar quan es va debatre el tercer punt de l'ordre del dia: "Expediente propuestas sobre gastos de representación miembros de esta corporación". Durant la discussió els nacionalistes varen retirar la seva proposta anterior sobre penalitzar la no assistència als plenaris amb un descompte a la paga de regidor i varen presentar consistent en no cobrar absolutament res excepte les despeses de representació del batle una altra. Sobre si aquest procediment era o no legal es va debatre una estona amb algun enfrontament verbal i qualque crit. L'assumpte es va dirimir en una votació que guanyà la majoria no sense que algú de la mateixa no sabes ben bé lo que havia votat i el secretari li hagués hagut d'explicar. Es va desestimar la proposta.

Però la part més sostanciosa del ple va ésser el paquet de preguntes -més d'un centenar- que va presentar el grup dels nacionalistes. Entre elles el grup de l'oposició va demanar perquè no s'havia concedit a la revista CASTELL LLUBÍ la subvenció que havia demanat. La resposta entre ambigua i poc convincent va consistir en alegar que aquesta revista

era "un poc tendenciosa" sense explicar amb què consistia aquesta "tendenciositat". El portaveu dels Nacionalistes seguí una rera l'altra l'enfilall de preguntes, moltes de les quals ja havien estat presentades durant la legislatura. Cal destacar el tema de la normalització lingüística, el canvi dels noms dels carrers en reminiscències de la Guerra Civil, reformes sanitàries i educatives, política urbanística, etc. També una rera l'altra les propostes dels Nacionalistes foren derrotades per l'aliança AP-UM.

Com a fet positiu podem destacar l'acord pres de fer un estudi de la creu de Son Ramis, sobre el seu estat de conservació i si fos necessari es prendrien mesures per la seva reforma.

En resum, un exemple més d'aquets quatre anys on hi ha hagut un enfrontament declarat entre la majoria AP-UM i l'oposició Nacionalistes de LLubí-PSM, aquets darrers amb molta voluntat política però que sempre s'ha estrellada contra el mur de l'aliança AP-UM.

El ple va acabar a les 5'30 hores.

COMISSIONS DE GOVERN

Des de la darrera informació apareguda al CASTELL LLUBÍ nº 5, la Comissió de Govern s'ha reunit 4 vegades -o bé a les 14 o a bé a les 14'30- a tres de les sessions no hi assistí Antoni Perelló. Els principals acords presos, sempre per unanimitat, són els següents:

- Certificacions d'obres: "Bacheo general calles y caminos de LLubí" 1.445.000 pts.; "Reparación y mejora camino Son Burguet" 338.000 pts.; "Reparación y mejora travesía Sa Cleda" 582.4000 pts.; "Reparación y mejora Camino Son Rossinyol" 752.000 pts.; "Reforma local Centro Social 3ª Edad" 510.429 pts.

- "Procede conceder" l'autorització per

NOUPOU

-pollastres
-trossetjat
de pollastre
-gallines
-conills
-ous

distribuidors:

HNOS. PERELLO, S.A.

Carrer Cardenal Cisneros, 65 INCA
TEL. 503909

RESTAURANT

SA TAPARERA

Carrer D. Fleming, 7
LLUBÍ

la legalització de "apertura... de una industria destinada a aderezo y envasado de alcaparras, encurtidos y aceitunas, embotellado de vinagre y manipulación de bacalao seco".

- Venda per valor de 25.000 pts. del material procedent de la vella instal·lació d'enllumenat públic.

- Incloure dins l'inventari municipal de bens el Col·legi públic Duran-Estrany valorat en 39.347.120 pts.

- "El enterado" del recurs de reposició, previ al contenciós administratiu, presentat pel grup municipal Nacionalistes de Llubí-PSM contra dos dels acords presos per la Comissió de Govern de 16-XII-86 referits a: canvi de destí subvenció del CIM i adquisició dels llibres "Jurisprudencia Constitucional" per a la biblioteca municipal.

- Liquidació del pressupost municipal 1986, del qual en resulta un superàvit de 10.000.096 pts.

- "El enterado" del recurs de reposició, presentat per Tomeu Perelló i Biel Alomar com a representants del PSM-EN, contra l'acord de la Comissió de Govern del 31-XII-86 que va informar favorablement l'expedient de legalització de l'obertura de la indústria Rosselló.

- Subvencions a les següents entitats:

- * A l'Associació de Pares d'Alumnes per a l'organització d'un cross comarcal. Se'ls donaren 6.000 pts.

- * A la mateixa entitat 100.000 pts per material esportiu.

- * 75.000 pts. al Grup d'amics Ca Na Munara per l'organització de les festes dels Darrers dies 87.

PLENARIS

Des dels inicis d'aquest any s'han celebrat a la Sala tres plenaris, dos extraordinaris -els dies 22 de gener a les 14 hores i el 20 de febrer a les 14'30 hores- i un ordinari -el 10 de març a les 14 hores-.

Pel que fa als plenaris extraordinaris els acords presos són:

- Sol·licitar al CIM la inclusió dins el Pla d'obres i Serveis del 87 dels següents projectes pel següent ordre de referència: "Reforma en el local municipal para centro cultural (2ª fase)" que puja a 11.244.519 pts; i "Aplicación del camino Des camp des pí" que puja a 28.107.397.

L'oposició es va declarar a favor del primer projecte però en contra del segon ja que a aquest mateix camí en el 86 ja s'hi havien fet millores per valor de més de tres milions i ara d'acord amb aquesta proposta aquets doblers s'haurien malgastats.

- Assanyalar com a festes de caire local les de S'Ermita, el 21 d'abril i Sa fira l'1 de desembre, per caure Sant Feliu en dissabte.

- Firmar un conveni amb la C.A.I.B. perquè ella sia l'encarregada de la recaudació de tributs locals.

- Rectificar el padró municipal d'habitants en data d'1 de gener del 87 que passa de 1982 habitants a 1971.

- Desestimar la petició feta pel grup municipal Nacionalistes de Llubí-PSM on es sol·licitava la convocatòria d'un plenari per analitzar l'actuació de la Comissió de Govern en assumptes tan importants com: liquidació festes, adjudicació d'obres, expedient empresa Conservas Rosselló, l'adquisició dels llibres sobre "Jurisprudencia Constitucional" etc.

demografia

NAIXAMENTS.

Mª Magdalena Reynés Bauçà. Filla d'Antoni i Isàbel. Dia 6 de gener de 1987.

MATRIMONIS.

Jordi Fiol Munar de Costitx amb Magdalena González Córdoba d'Inca.

DEFUNCIONS.

Arnau Ramis Castell 'Vindango', casat. Dia 10 de gener de 1987.

Joan Serra Alomar 'Nofre', viudo. Dia 15 de gener de 1987.

Joan Pons Cladera 'Fanxó', viudo. Dia 23 de gener de 1987.

Antoni Ramis Ramis 'de's Cantó', viudo. Dia 26 de febrer de 1987.

Gabriel Planes Perelló 'Can Damés', viudo. Dia 5 de març de 1987.

Miquel Sbert Fiol 'es metge Sbert', fadri. Dia 8 de març de 1987.

ESCOLA

L'EDIFICI NOU DE 'SES ESCOLES', DESPRÉS DE NOU ANYS DE LA SEVA CONSTRUCCIÓ AMENACA L'INTEGRITAT FÍSICA DELS AL·LOTS I ELS MESTRES.

Aquets darrers temps l'escola de Llubi ha estat a l'ordre del dia al carrer i als diaris -no sabem si també als despatxos del MEC- per problemes molt greus d'infraestructura i també per les poques garanties de seguretat que ofereix la part nova del complexe escolar.

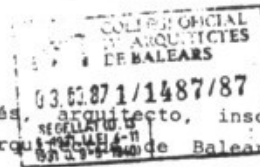
* Orígens polèmics.

La construcció de la part nova de l'escola ja va estar impregnada de polèmica des dels seus orígens. Una idea de la que se'n va parlar al principi va ésser la d'ubicar l'escola als terrenys del cementiri vell, propietat de l'ajuntament amb la qual cosa es solucionarien problemes d'espai a més de poder gaudir després de les aventatges que proporciona un edifici nou de trínca. Sembla que problemes presupostaris de l'ajuntament varen impedir que fructifiqués aquesta idea per lo que es va fer el nou edifici an es 'Clot d'en Fiol' on hi havia les antigues escoles i això va suposar una ampliació de les anteriors. D'aquesta manera el MEC se'n va fer càrrec de la construcció d'aquesta part nova que després havia d'entregar a l'ajuntament que s'en havia de preocupar de la seva conservació i manteniment.

* Un edifici fet amb sos peus.

A part del dubtós gust arquitectònic de l'edifici nou (-volem escoles, no gàbies!- es va dir al seu dia), ja es varen notar des del primer moment greus deficiències d'infraestructura: una única entrada a l'edifici que dificultaria molt qualsevol eventualitat d'emergència i desallotjament, accés de bombers, etc; escala d'accés a les plantes superiors molt estreta, corredors estrets, etc. i a més de tot això no es va equipar l'edifici de calefacció i extintors.

I si tot això fos poc per 'fer sa farina blana', les persianes de les finestres han estat nefastes i des d'un primer moment ja no es podien tancar.

Juan Oliver Fornés, arquitecto, inscrito en el Colegio Oficial de Arquitectos de Baleares, con el numero 14.489-4.

Tras haber sido requerido por el Mco. AYUNTAMIENTO de LLUBI, a fin de emitir el correspondiente dictamen sobre el estado de la estructura del Centro Escolar de la villa.

Y que personado en el citado Grupo Escolar y tras detenida visita de inspección al mismo, y a petición del Magnifico Ayuntamiento de la villa, puedo:

DICTAMINAR:

Que en la zona del conjunto conocido como "NUEVO", correspondiente a una estructura, más bien reciente, a base de pilares y jacentas planas de Hormigón Armado y viguetas pretensadas, existen manifiestas deficiencias estructurales, que según mi buen entender corresponden basicamente a problemas del forjado, manifestandose flechas muy superiores a las toleradas y grietas claramente visibles en la zona de momento flector-negativo.

Por todo ello, se considera peligroso el estado de las aulas, y se aconseja comunicar estas deficiencias al Ministerio de Educación y Ciencia, y si es posible el desalojo de las mismas, o en todo caso no permitir otro uso que el estrictamente lectivo, prohibiendose dar saltos, correr, ...etc.

Por lo cual expido este documento, según mi leal saber y entender, y salvo mejor criterio.

Muro a 18 de febrero de 1987.

JUAN OLIVER FORNES
arquitecto

MUSIC BAR
TRUI
JOAN I TONEU MARTORELL
Carrer Capián Castell, 9
Tel. 522038 LLUBI

* La polemica.

A l'estiu de l'any passat un informe amès per la Conselleria de Sanitat va posar de manifest les greus deficiències en que es trobava l'escola. A la vista d'això tant l'APA com el Consell Escolar varen remetre sendes instàncies al delegat provincial del MEC sol·licitant solucions urgents pel col·legi. La passivitat del MEC com de l'ajuntament de Llubi en la seva part de responsabilitat era manifesta. Dia 10 d'octubre (vegeu el nº 4 de CASTELL LLUBÍ) es va celebrar una reunió a tres bandes a la Direcció Provincial a Palma. Hi assistiren per part del MEC el delegat Crespi, per l'ajuntament, el batle Llabrés i per l'escola el seu director A. Moreu. En ella es tractaren tres temes: la necessitat de dotar a l'escola d'una biblioteca per la qual cosa el MEC es comprometia a construir el local i destinaria a aquest afecte cinc milions de pessetes. En segon lloc es tractà el tema de la calefacció: d'una banda el MEC destinava 500.000 pessetes per la construcció d'una nova instal·lació elèctrica que subministràs la potència necessària i per una altra l'ajuntament havia de bastir l'escola amb setze radiadors. Finalment es tractà el tema de les persianes que es troben en un estat molt avançat de deteriorament, i el MEC havia de proveir-ne de noves.

I així les coses pareix que ara hem començat a tocar fons en el problema. La cadena de negligències i faltes de responsabilitat ens han duit an aquest punt. El fet d'haver patit un hivern molt dur ha provocat que es posassin de relleu les greus deficiències estructurals a la part nova.

A l'estiu de l'any passat un arquitecte del MEC va informar de manera oral favorablement (ningú apedrega les seves teulades) de l'estat de l'edifici. Encara que ningú s'ho va beure en un primer moment ha hagut de ploure molt i que caiguessin alguns troços del cel-ras damunt el cap de qualque al·lot perquè els grans agafassin consciència de la gravetat de la situació. Mentre el MEC restava impassible convençut del bon parer del seu arquitecte, l'ajuntament va decidir encarregar un informe tècnic a l'arquitecte Joan Oliver Fornés (que li ha costat unes 40.000 pessetes). En aquest informe, datat a Muro dia 18 de febrer, es diu entre altres coses que el trespòl de les plantes dels pisos ha pait molt més dels index permesos, que hi ha molts de cruïls i que per tot això es perillós desenvolupar activitat docent a l'edifici, aconsellant desallotjar-lo. Cal dir que aquest informe està segellat pel Col·legi Oficial d'Arquitectes de les Balears. A la vista d'aquest, l'aparellador municipal, Joan

AYUNTAMIENTO DE LLUBÍ
(BALEARES)

Ref. JUAN MAS FERRIOL, Arquitecto Técnico Municipal del Ayuntamiento de LLUBÍ (Balears), tengo el honor de
INFORMAR QUE

Según mi informe de 18 de Julio 1.985 se pone en conocimiento de este Ayuntamiento del deficiente estado estructural según dictamen pericial suscrito por el Sr. Arquitecto D. Juan Oliver Fornés, contratado por este Ayuntamiento se informa que el edificio escolar "nuevo" no está en condiciones para un normal desarrollo de la actividad escolar.

Que según inspección e información verbal de otro Arquitecto que por parte del Ministerio de Educación y Ciencia se dictaminó el inmediato apuntalamiento del edificio.

En vista de todo lo antes expuesto, debo informar que el edificio NO está en condiciones sólidas necesarias para su uso normal, y por tanto, debe desalojarse y apuntalarlo hasta que se arregle definitivamente y esté en condiciones para ser usado normalmente.

Llubi, a 12 de marzo de 1.987.

EL ARQUITECTO TECNICO MUNICIPAL
JUAN MAS FERRIOL,

[Firma manuscrita]

ASOCIACION DE PADRES DE ALUMNOS
DEL COLEGIO DURAN-ESPRANY DE
LLUBÍ.-

Después de varios años enviando informes desfavorables del estado del edificio "Nuevo" y en general de toda la escuela, tanto a nivel estructural, sanitario y de medidas de seguridad que ofrece este edificio (no existen extintores, ni salidas de emergencia, escalera única con una anchura que no sobrepasa los 75 cm. pasillo único con un máximo de un metro, etc.), tanto por parte de la Dirección del Centro, Asociación de Padres, médico Titular y Ayuntamiento, sin ser todo ello acogido y tratado en un sentido serio por parte del M.E.C.

Como consecuencia de la visita de un Arquitecto enviado por el MEC, el pasado mes de Enero, para hacer un estudio sobre la construcción de una biblioteca, aprobada ya por el Ministerio con un presupuesto de cinco millones, y según el comentario que realizó con respecto al edificio en cuestión, que desalojaría el edificio cuanto antes, se solicitó, a través del Ayuntamiento, un informe de un Técnico ajeno al tema. Una vez recibido dicho informe se pudo comprobar que también nos aconsejaba el desalojo de las clases. Visto esto, se decidió enviar una copia al Ayuntamiento y otra al MEC, al tiempo que se creaba una Comisión, formada por padres y el Director del Colegio, para intentar solucionar el tema a través de una entrevista con el Director Provincial del MEC, cosa que no se pudo lograr dada su ocupada agenda, ante lo que un representante de la APA se desplazó directamente a la Delegación del MEC logrando una breve entrevista con el Director Prov. - indicando que ordenaría el apuntalamiento de la parte más afectada.

Al mismo tiempo se decidió convocar una Asamblea General de padres para el día 12-3-87, en la que se decidió dar un plazo razonable para que el MEC. tomara cartas en el asunto y procediera de inmediato a llevar a cabo los informes y medidas pertinentes para solucionar el problema, y que por el contrario se cerraría el Colegio. Mientras tanto se desalojarían las aulas afectadas acondicionándose unos locales provisionales, repartidos por el pueblo, a fin de que los niños pudiesen seguir asistiendo a sus clases.

Por tanto, y viendo la pasiva actitud del MEC, se ha rebasado el plazo señalado sin que de momento, se nos haya inminuido ninguna intención oficial de arreglar las deficiencias.

Por todo ello, siguiendo la decisión tomada por la Asamblea General, los días 16 y 27 de Marzo se cerrará el Colegio en señal de protesta, solicitando del MEC:

- 1º) Se proceda a inmediato al envío del Arquitecto para realizar ya el informe pertinente, seguido de los trámites necesarios para la realización de las obras de reconstrucción del edificio.
- 2º) Instalación de un sistema de calefacción, del cual no se dispone de ninguna clase, y del que se viene solicitando desde, también hace mucho tiempo.
- 3º) Que no se destinen el presupuesto aprobado para la construcción de la biblioteca, para la realización de las obras mencionadas.
- 4º) Se exijan responsabilidades al arquitecto autor del proyecto y realización de las obras del mentado edificio, ya que cuenta con menos de diez años de antigüedad.
- 5º) La contemplación seria de la posibilidad de construcción de un nuevo Centro Escolar en Llubi.

Mas Ferriol, per la seva part en un escrit datat a Llubí dia 12 de març informa que la part nova de l'escola no està en condicions per un normal exercici de l'activitat escolar i per tot això aconsella el seu desallotjament i apuntalament fins que quedi arreglat definitivament i estigui en condicions d'ésser emprat. Cal dir que un altre arquitecte del MEC en una inspecció informal de l'edifici va informar verbalment d'una manera desfavorable i també va aconsellar apuntalar-lo. Amb tot això és molt natural que els pares dels nins hagin pres consciència del problema. Precisament en una assemblea informativa convocada per l'APA de Llubí dia 13 de març, la direcció i l'arquitecte Oliver explicaren la situació als pares. Aquets es manifestaren favorables a desallotjar la part nova i habilitar altres llocs -Centre Parroquial i Ca Ses Monges- per fer escola ja que la part restant no és suficient. Sembla que en un primer moment no es preveuen mesures de força, però arribat a l'extrem aquestes es podran produir. D'altra banda pareix que els mateixos pares, a través dels seus representants, lo mateix que el consell de direcció ja comencen a estar cansats de promeses i d'haver de prendre billet per una audiència del senyor Crespi. Tampoc estan disposats a que, com es diu, es destinin els cinc milions de la biblioteca a arreglar el nou edifici i ens tornem trobar com abans. No estaria de damés demanar responsabilitats a qui d'una manera o altra han contribuït an el perjudici dels més innocents que són els nins.

ALERTA A LA CÀRES!!

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

SERVEI D'EDUCACIÓ SANITÀRIA

TOT - NET

MERCAT DE TENIS

Juan Crespi, 13 - Local 4

Tel. 454898

LOS GERRANIOS

Sta. Catalina de Sena - Local 10

Tel. 713874

ENTREVISTA

D. Miquel Bonnin

Dia 17 de febrer es va jubilar D. Miquel Bonnin. Més de 35 anys dedicats a l'ensenyament dels nins merèixen ésser tenguts en compte a l'hora de valorar la figura d'una persona. Noltros, certament, no som qui per fer-ho però creim que és de justícia amb la seva tasca reconèixer tots aquets mèrits.

* REFERÈNCIES BIOGRÀFIQUES.

Vaig néixer un dia frioler, dia 17 de febrer de 1922. Som es major de cinc germans fills d'en Miquel i de na Bet Maria. Vaig aprendre ses primeres lletres amb ses Germanes Franciscanes, a Ca Ses Monjes. En record tres noms: Sor Tomassa, Sor Fecunda i Sor Francisca. Quan vaig tenir sis o set anys vaig passar a 's'escola petita' on hi ensenyava un ajudant o monitor des mestre de 's'escola gran'. En record dos d'ells: en Miquel 'Barraquer' i n'Arnau 'Vindango' que va ésser es jefe de s'estació. Quan estavem preparats i si hi havia puesto passavem a s'escola gran que en aquell temps regentava Don Ramón Martínez Piqueres. Hi vaig anar fins els catorze anys. També durant aquest període vaig tenir com a mestre a Don Gabriel Salom. Tant d'un com de s'altre en tenc un bon record. I va esclatar el 'Movimiento Nacional'. Tots es meus plans se varen truncar. A n'es febrer del 37 vaig començar a estudiar es batxillerat a n'es col·legi de Sa Pobla que feia molt poc que havien inaugurat i era filial de s'Institut Ramón Llull de Palma. Vaig acabar l'any 43 i vaig aprovar sa revalida el 44. No sabia encara ben bẽ lo que havia de fer i l'any 45, amb so meu germà Pep, que ara és metge, mos n'anàrem a Saragossa ell per estudiar medicina i jo veterinària. Aleshores era s'època de ses cartilles de racionament, d'es pa d'ordi, de sa fam. Vaig haver d'abandonar per problemes de salut: estavem a una pensió, menjavem pa de maïs i a ses patates les veiem dues o tres vegades amb so mes. Així mateix vaig aprovar dos cursos. L'any 48 vaig aprofitar una disposició per sa qual vaig poder obtenir es títol de mestre de primera ensenyança a s'Escola de Magisteri de Balears. El 1955 em vaig casar amb na Catalina Ferragut i hem tengut dos fills: en Miquel Angel i en Pep Lluís, tots dos són enginyers tècnics industrials dins sa branca d'electrònica. L'any 1960 essent director Don Toni Frontera Perelló,

vaig estar de mestre
interí dos anys a s'escola graduada de
Llubí.

L'any 1961 vaig aprovar ses oposicions
de magisteri i dia 12 de setembre d'aquest
mateix any vaig ésser anomenat mestre
propietari provisional de s'escola
graduada de Selva. L'any 62 em varen
nomenar com a propietari definitiu de
s'escola unitària de Cas Concos de
Felanitx. El 65 per concurs de trasllat
vaig ésser destinat a s'escola unitària de
nins de Ariany, aleshores municipi de
Petra. I el 69, també per concurs de
trasllat vaig passar ha ocupar una plaça
a s'escola graduada de nins de Llubí. Quan
es va jubilar l'any 1977 don Toni
Frontera, vaig ésser anomenat director de
sa mateixa fins el 1984. Durant aquest
temps s'escola graduada mixta de sis
graus va passar a ser col·legi nacional
mixte de vuit unitats amb 8 mestres
començant a funcionar com a tal el curs
78-79 deslligant-se també del col·legi
nacional de Muro al qual pertanyem des de
s'implantació de l'EGB. A força d'insistir
una i altra vegada a sa Delegació des
Ministeri d'Educació varem aconseguir que
el col·legi s'ampliàs de quatre aules fins
a vuit. A més es va aconseguir s'edifici
nou on s'hi ubicaren dues
tutories, secretaria, sala múltiple, aula de
pretecnologia i laboratori. Va començar a
funcionar el 79-80. Jo desitjava que es
construís un nou edifici però això no va
ésser possible aleshores perquè
sajuntament no disposava de solar ni de
doblers per comprar-lo per lo que tots
els gastos de construcció varen ésser a
càrrec des Ministeri d'Educació i Ciència.
I enguany m'he jubilat. Estic content de
lo que he fet.

Evolució de l'ensenyament durant
aquest temps.

Tot ha canviat molt i amb això hem
guanyat coses bones però també n'hem
perdues. Quan jo era allot s'ensenyament
era sobretot pràctic amb un exercici
constant de sa memòria. Ara s'allot reb
un ensenyament més creatiu i això és bo
però també ha perdut bastant en esforç
personal.

Anteriorment es mestre tenia més
llibertat per crear i duu a terme es
programes. Actualment hi ha més rigidesa
i jo crec que es mestre ha de tenir un
marge de flexibilitat. Pens que lo
important és donar a s'allot uns

continguts bàsics que seran els que li
serviran. Crec que no interessa anar tant
per amunt i oblidar el que realment
necessita. Hi ha fracàs escolar.
Naturalment ses causes són diverses. D'una
banda torn insistir en què a n'es nin se
li presenten massa coses, massa
continguts teòrics i es perd de vista lo
pràctic i essencial. També hi ha causes
familiars i socials. Es espantos que hi
hagi pares de família que es despreocupin
totalment de s'ensenyament des seus fills.
Actualment s'allot està distret per massa
coses. El món l'estira de per tot. Veu
massa coses i en té massa per fer i no es
pot concentrar en lo que realment és
important per sa seva formació.

* APORTACIÓ DELS NOUS MESTRES

Crec que es mestres que venen nous
estan molt ben preparats i amb molta
il·lusió però, després resulta que moltes
vegades no la poden posar en pràctica.
M'agrada sa seva manera d'ensenyar,
ensenyen més alegrament que un temps i no
fan ses classes tan avorrides. Actualment
es material didàctic és molt millor que es
d'abans, es llibres casi casi ensenyen
tots sols.

Actualment s'ensenyança està feta amb
més llibertat però d'avagades s'abusa
d'aquesta llibertat. Abans es mestres
tenien es recurs des càstics corporals i
això era una manera de frenar s'allot. No
vull dir que aquest mètode sigui es
millor, no l'alab. Però avui en dia es nin
sap que no el castigaràn i s'en aprofita.
Ara es mestres joves no se saben imposar
perquè els han dit que entre s'allot i es
mestre hi ha d'haver molta convivència,
sí, sí, jo també ho trob, es mestre s'ha
d'integrar en es seus jocs però quan es
mestre diu basta s'allot ha de creure.
Crec que s'ordre és molt important per
rendiment d'una classe.

* L'ÈPOCA POLITICA

Abans d'esser batle, me pareix que
durant tres anys, vaig ésser tinent de
batle i aleshores es batle era en Toni
"Jordi". Me'n record que durant aquest
temps varen construir aquest depòsit d'
aigo de sa plaça d'aquí dalt.

M'anomenaren batle l'any 1967 -hi ha
molts de sets a la meua història-

passa a la pàg. 16.

RUA 87

SA RUA-87

Un any més, i van cinc, els de "Ca na Munara" han tornat organitzar "Sa Rua" de Llubi.

El dissabte 28 de febrer "Sa Rua" va trescar tot el poble en mig d'un bullici que cada any va a més. Però, com ja és habitual, la festa va començar el vespre abans, divendres, amb la cremada d'un siurell i una carrera de caragols. Tothom va poder beure conyac cremat per matar el fred.

I dissabte va ésser "sa grossa". Amb un dia esplèndid les comparses i carrosses varen desfilat. Podem dir sense por a equivocar-nos que aquesta festa de cada any va a més i de cada vegada són manco els que no es desfressen.

Com que les imatges són més el·loqüents que les paraules vet aquí un reportatge gràfic de "Sa Rua".

PREMIS:

Modalitat individual.

- 1.- "Fantasma", na Joana Capó.
- 2.- "Bicicleta sicodèlica", den Bernat Perelló. "Pericona".
- 3.- "Caperucita", den Jaume Ramis, "vicari"

Modalitat de comparsa.

- 1.- "Enterro"
- 2.- "Escapçats amb frac"
- 3.- "Pastis"

Modalitat carrosses.

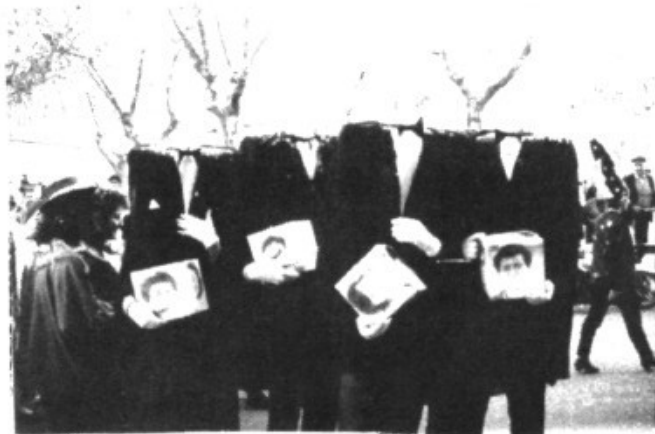
- 1.- "Vaixell de pirates"
- 2.- "Escola d'infants"
- 3.- "Bany a la mar l'any 30".

Carreres de caragols.

Primer classificat: caragol den Miquel de Can Nofre. Premi especial al caragol més ben endiumenjat: el de na Catalina Maria Perelló "des forn"

Enterro. L'escolà que duu la creu en pega una panxada per no riure i el senyor rector passa el rosari amb els de la vorera.

El desfraç més surrealista de tots. Els escapçats venien d'una festa del castell del compte Dràcula i es varen animar quan veren tanta bulla. Segur que s'ho passaren més bé.

El barco dels pirates va navegar a tota vela pels carrers de Llubí a les ordres del capità Pep Suau. 'Con diez cañones por banda, viento en popa a toda vela...'

DO-RE-MI. Quatre musses quatre inspirant la sonata Rua-87 opus 25 en re menor. Oh la-la!

La moda que possiblement es durà a l'any dos mil i pico. Ara ja és una realitat al planeta Nb-1086-alfa de la constel·lació d'Orion. Que bé oi!

Un bon dia per prendre el sol a la platja. El del bigots no estava gens mal, acompanyat, no.

LLUBÍ

precisament dia 17 d'abril. En aquest temps en què vaig ser batle es podia fer molt poca cosa perquè es pressupostos eren molts baixos. Es que jo vaig tenir no va arribar a n'es mig milió de pessetes, de ses que n'haviem de llevar 200 o 250 mil per gastos de personal de s'ajuntament.

En s'aspecte d'obres vaig acabar d'asfaltar lo que quedava dins es casc urbà de Llubí. Una altra cosa que vàrem fer quan jo era batle va ésser obrir es carreró de la Sala -ara carrer Padre Miguel Pons- que per una banda ara m'en panet d'haver-lo obert perquè era un carreró molt hermós i molt típic però en aquell moment mos va pareixer que era una cosa bona. També vàrem obrir un altre carreró - tenc por que no me diguin es batle des carrerons- a Son Ramis, es que va des desBorn a Can Bo. Crec que va ésser una bona millora. I vaig deixar en projecte asfaltar es camí de s'estació però vaig sortir abans de dur-lo a terme. També es varen fer algunes reformes a s'interior de s'ajuntament que ja estava com ara. També, i això era una cosa que duia entre cella i cella, vaig passar tots es restes des cementeri vell a n'es nou per poder aprofitar aquells terrenys. Va fer un projecte en Tomeu Roig que era s'aparellador de s'ajuntament, per fer-hi un minipoliesportiu. Finalment es projecte va quedar en l'aire. També es a fer un projecte per construir una capella a s'explanada des cementeri nou que deu estar arreconat per la sala.

En s'aspecte cultural convendria posar un parell de punts en clar, que me pareix que estan un poc embullats. A s'agost de 1968 sa Comissió de festes preparava unes bones festes de Sant Feliu. Aquest any se va fer es primer homenatge a sa vellesa. El va organitzar s'ajuntament amb un patronat i amb sa col·laboració de sa Caixa de Pensions. I l'any 69 es Primer Premi Sant Feliu de cançons populars des cant de Mallorca. Va tenir lloc dia 31 de juliol, es dissabte de Sant Feliu horabaixa. També era es primer any que se concedia es premi Flor de Taparera, va ésser un èxit. Per cert que havia de venir sa TVE però no va comparèixer. En Biel Frontera ja el volia fer l'any 1968 però ja no hi havia temps per preparar-ho tot, i varem creure oportú deixar-ho per s'any següent. Aquest any hi va haver cinc premis: sa flor de taparera d'or i dues mil pessetes, sa d'argent i mil pessetes i

sa de bronze i mil pessetes i a més un quart i cinquè premis de 500 pessetes per hom.

I això va ésser entre altres coses lo que vaig fer per Llubí des de s'ajuntament. Al principi vaig tenir molta de col·laboració però a lo darrer vaig quedar bastant tot sol i vaig presentar sa meva dimissió dia 29 de juliol de 1969, però no va ésser acceptada fins dia 3 de novembre.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

SERVEI D'EDUCACIÓ SANITÀRIA

Sa Gallera de Son Ramis

En Toni Planes Gelabert 'Gelat', en Jaume Bauçà Gelabert 'Bisco', en Xisco Vallerpir 'Vallespir', en Guiem Quetgles Ferragut 'Feliu' i en Biel Adrover 'Reganyol' duen sa quimera des galls de brega.

A sa casa que tenen a Son Ramis hi ha un 'viva-Déu' de galls que canten. Gàbies i palla per tot arreu i un 'aparato' que va amb un motor elèctric i que té una cinta i un caixó on hi afiquen es galls per entrenar-los. Demà divendres hi ha brega a ne's 'renyidero' d'Inca, a ne's celler de's 'Molí Vell'. Noltros també hi anirem a veure-ho.

Encara que actualment les bregues de galls siguin poc conegudes, hem de dir que a Mallorca tenen una història bastant llarga i que ve de molt enrera. Ens han arribat notícies que ja els grecs -que consagraren el gall a Mars, déu de la guerra- i després els romans, practicaren aquesta afició. I no creguem que el cultiu dels galls de brega fos exclusivament en vistes a fer-los bregar fins a la mort, Píndaro a una de les 'Olympiques' diu que 'no s'ha de menysprear el rendiment que pot donar la cria de galls de brega si es saben criar amb la intel·ligència en que ho fan els habitants de Delos'.

Pareix ésser que a Europa els qui varen introduir amb força les bregues de galls foren els anglesos -no de bades una de les races de més prestigi és l'anglesa emparentada per cert amb la raça mallorquina- i també els francesos barallaven els seus galls.

A Espanya es varen introduir des d'antic les bregues de galls, i sobre tot les regions on amb més força va arrelar foren Andalusia, València i les illes Balears.

Lo primer que ens crida l'atenció és la manera amb que els de 'sa gallera' tracten els animals. Xerram i d'una manera instintiva l'interlocutor que té un bon exemplar dins les seves mans li fa jocs pel coll, per l'esquena i la cua. A vegades l'amolla i li fa pegar botets en terra, el gall pareix que es troba bé dins les seves mans.

Realment -mos conta en Guiem- s'afició me ve d'un amic de Maria de la Salut que estudiava amb jo a s'escola industrial i me va començar a deixar galls. L'amo en Joan 'Corbera' també mos va ajudar i mos donava alguns consells.

BAR RIO

(C/. Arxiduc Lluís Salvador, 24)
Tel. 75-50-49 PALMA

AUTOCARS P. CARBONELL
LINIA Palma-Espòries-
Banyalbufar-Estallencs

El vespre que hi varem anar era dijous, demà a vespre hi ha brega de galls an el 'renyidero' d'Inca, els dos galls que s'han de barellar -en 'Catito' i s'América'- han fet es darrer entrenament i les han duit a colgar a les seves gàbies individuals. A damunt una hi veim una medalla de la 'Mare de Déu de Lluc'.

Sa preparació física -segueix en Guiem- és molt important, és més des cinquanta per cent de sa victòria o de sa derrota. Hem tengut galls que haguessin perdut però que com que se trobaven molt ben preparats han acabat en tables. Quan es galls tenen un any les plomam es coll, pitrera, cuixes i davall ses ales i les preparam per barellar-se. Les feim fer gimnàstica i les donam massatge.

Divendres a vespre hem anat a Inca. Veim que entre els espectadors hi ha uns quants de llubiners joves. La major part és gent major. N'hi deu haver-hi una trentena bona. Enmig hi ha una espècie de gàbia circular sense sòtil on els galls se barellaran durant vint minuts. Corren algunes apostes, qualcú s'enfada, ningú perd de vista la gàbia. Els minuts passen a poc a poc, els caps dels dos galls cada vegada estan més vermells. Es torna apostar però al final la brega ha acabat en un empat.

A Mallorca, els principals criadors de galls de brega són de Ciutat, Manacor, Llucmajor, Sant Joan, Petra, Sineu, Maria de la Salut, Muro, Inca, Consell i Llubí.

Sigui així com sigui els de 'Sa Gallera de Son Ramis' en saben una estona de galls. No de bades ja fa més de tres anys que hi perden molt de temps i doblers darrera ells i no hi ha dubte que encara que això sembli un poc cruel aquesta gent estima aquets animals perquè a més d'ésser una manera d'entretenir-se intenten millorar les races creuant animals que donen bon rendiment i tot això va en benefici de 's'avíram'.

ALQUILER

GALERIES

Gabriel Ramis

**C/. Capitán Castell, 7
Tel. 522334 LLUBÍ**

Rafael Capó Llompart

LIMPIEZAS

**C/. Capitán Castell, 27
Tfon. 52-21-56
LLUBÍ (Mallorca)**

fora vila

LA PROBLEMÀTICA SOBRE LA QUOTA LLETERA.

Hem viscut des de principis del present any 87 jornades de constants mobilitzacions contra la política duita tant pel Govern Central com pel Govern Autònom: començaren els estudiants d'ensenyances mitjes i després els de Universitat, els treballadors, els miners, i en aquestes darreres setmanes els pagesos (manifestació amb vaques incloses pel Born de Ciutat i tractorada a la carretera Palma-Manacor).

Precisament d'aquest darrer tema volem parlar, perquè afecta d'aprop a alguns llubiners.

Avui parlarem únicament del tema de la producció de llet i els problemes que pot comportar la posada en pràctica de la nova normativa referida a la restricció de la producció.

L'interès pel tema és debut a una informació publicada al "Diario de Mallorca" segons la qual Llubí és un dels quatre pobles que durant l'any 85, aprofitant les facilitats que se'ls va donar, una sèrie de pagesos decidiren adquirir vaques procedents d'Alemanya Occidental que estaven preparades per obtenir un elevat nivell de productivitat en llet.

Hem sabut que els pagesos que s'interessaren per aquestes vaques foren els de Son Bernat, Can Barraquer, Can LLarg, Son Figuerola i Can Xuia. Precisament hem parlat amb en Joan de Son Bernat i son pare per tractar el tema.

Per de prompte cal dir que la llet produïda per les vaques de Mallorca no basta per a fer front a la demanda mallorquina i que per això AGAMA -que és l'empresa que practicament monopolitza la major part de la producció lletera de Mallorca- ha d'importar llet de la Península.

I lo incompreensible és que ara, després de l'entrada de l'Estat Espanyol dins el Mercat Comú, es vol que la producció de Llet disminueixi i es situï sempre per davall de la producció del 85.

Una altra cosa de la qual no se'n poden donar passada els nostres ramaders

és que quan adquiriren les vaques a Alemanya no foren informats per les autoritats competents sobre el que això suposaria una vegada que Espanya entress dins la CEE. De fet a Alemanya es va procedir a la venda d'aquestes vaques perquè allà es trobaven, llavors, a la mateixa situació que ara patim aquí. I encara lo més incompreensible és que al llarg del 86 també s'han introduït dins Mallorca una onada de vaques del Canadà, al preu de 300.000 pts cap.

El que no es pot admetre és que aquets pagesos hagin realitzat aquestes inversions -cada vaca alemana val 180.000 pts- i ara se'ls vulgui restringir la seva producció. Tampoc hagués estat de demés que les autoritats que ben segur que coneixien perfectament aquesta situació haguessin informat als pagesos. Mentre tant els pagesos estan molt disgustats davant la situació, i no saben ben bé que passarà. De moment han hagut de fer una declaració de la seva producció de llet del 85 i pareix ésser que la nova normativa no permetrà una producció superior a aquesta xifra.

Per acabar assanyelar que el present conflicte és una mostra més de la poca funcionalitat que presenta l'actual estructuració de l'Estat Espanyol en comunitats autònomes, ja que en aquest cas la situació es prou clara: Mallorca és deficitària en llet, per ara no es pot prendre cap mida per canviar la situació, en tot cas el que hem de fer és produir encara menys i facilitar encara més l'entrada de més llet de la península o qui sap sino serà d'Alemanya o d'Holanda.

COL·LABORACIÓ

A L'OMBRA DEL PALAU DE SINEU.

Per Gabriel Canyelles Fons,
President de la Comunitat Autònoma de
les Illes Balears.

Dia primer de març tengué lloc, per quarta vegada, la celebració commemorativa de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia de Balears'. Aquesta vegada, hem volgut que la festa tengués lloc a la Part Forana, al mateix cor de Mallorca, a Sineu.

El fet de triar Sineu com a lloc per una celebració que hauria d'esser entranyable per a tots els illencs, no ha obeït a la casualitat, sinó que ha estat la conseqüència d'una voluntat integradora a la qual afegirem una forta càrrega de simbolisme.

Sineu, vila la primera, és considerada, en efecte, com la capital d'aquesta Part Forana mallorquina que congria tants de sentiments, que amaga tantes necessitats insatisfetes i que guarda les arrels preuades de la més autèntica tradició mallorquina. A l'ombra amorosida del Palau del Rei Sanç, ens arplegarem per recordar, tots junts, que des de fa quatre anys gaudim de l'atribució d'autogovernar-nos. Un dret que no se regala, sinó que l'hem de conquerir dia a dia, minut a minut.

L'autonomia, que és desitjada pels intel·lectuals, cantada pel poetes, exigida pels ciutadans, agafa una forta sentor d'emotivitat. Llavors és quan pugen onades de calfreds pel sol fet d'anomenar les ansiades institucions. Però no ha estat aquest el nostre cas, i seria per demés voler enganyar-nos a nosaltres mateixos atribuint a la gent mallorquina la possessió d'un sentiment autonomista reivindicatiu.

El nostre camí, evidentment, ha estat un altre, i el fet de reconèixer-ho, no te per què implicar l'assumpció de cap complex d'inferioritat. A Balears estam ara mateix capficats dins un procés d'identificació del poble amb el fet autònom que anirà augmentant a mesura que les institucions pròpies i el poble vagin coneixent-se i identificant-se. I el nostre poble, la nostra gent, ja comença a saber que l'autonomia ens aporta la possibilitat i la capacitat de pensar per nosaltres mateixos.

Pens que amesura que les institucions autòniques vagin desplegant les seves possibilitats, anirà produint-se l'ansiada identificació del poble amb l'autonomia. En aquest sentit, aquets quatre anys han estat, a parer meu, molt profitosos, encara que no sien, ni d'un bon tros, suficients per a coronar el procés. Així com han anat passant, s'han anat enfortint les institucions nostrades: el Parlament, el Govern Balear i els distints Consells Insulars s'han anat fent més presents dins la vida quotidiana de les illes.

És clar, però, que la nostra autonomia no serà completa fins que hàgim assumit la totalitat de les competències que l'Estatut contempla. I no seria sincer si escrigués que l'assumpció d'aquestes competències ha estat una tasca planera i sense dificultats. La veritat és que nos ha costat i nos està costant molt arrabassar les competències al govern central. Però la nostra fita està posada molt enfora, cercant assolir el major número possible de competències que nos permetin ésser, de veritat, un poble autogovernat.

A l'hora il·lusionada d'aquesta quarta fita d'allò que voldria que fos un llarg camí, com a President del primer Govern Balear, me'n sent orgullós i satisfet, perquè tenc la certessa d'haver treballat molt per millorar el nivell i la qualitat de la vida dels ciutadans d'aquestes illes. La nostra ha estat una tasca tenaç i perseverant que s'ha realitzada amb la discreció de qui pensa que qualsevol feina governamental i administrativa és, per ella mateixa, feixuga i de vegades torbadora pel ciutadà. Fidels a la nostra ideologia lliberal-conservadora, hem procurat en tot moment no ofegar la lliura

BAR
SA PLAÇA
Plaça Generalísimo Franco, 6
Tel. 522048 (LLUBI)

iniciativa, masella d'activitat creadora, dels mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterencs. Només hem volgut arribar allà on sabíem que ells no ho podien fer.

Però les obres d'un govern, de qualsevol govern són fugisseres i allò que roman és la societat que els dona suport. Per això he estat en tot moment conscient que la nostra tasca era doble, ja que havíem de construir el nucli institucional de l'autonomia al temps que governàvem. Per això les dificultats han estat també, dobles, per bé que en cap moment m'hagi sentit enfonsat pel seu pes. Saber que treballava en la construcció del país balear, bella realitat que ara ja comença a brostar com un fruit d'esperança, m'enfortia el cor i em donava conhort per tirar endavant.

Resta, és clar, un llarg camí. Venim tots junts, d'una il·lusió conjunta que entre tots hem de fer possible. Una il·lusió que vosaltres, preme petitona de més enllà de Ciutat, heu assumit des de fa temps, carregant-vos un feix que per ventura no havia de ser només per a vosaltres. Per això, en aquesta mica de returada en ocasió del quart aniversari d'aquell punt de partida, he volgut compartir amb vosaltres un moment de la meua pròpia reflexió. Més envant, ens esperen nous camins per ventura farcits de dificultats. Però tenim la voluntat de resseguir la camada tots junts.

"laCaixa"
CAIXA DE PENSIONS

COL·LABORACIÓ

'L'AVAR' DE MOLIÈRE.

Per Maria

Llompарт Vanrell.

Dramaturg, actor i director, Jean Baptiste Poquelin, més conegut pel nom de Molière, és sense cap mena de dubte el comediògraf més important i original de la seva època. Va fundar la companyia L'Illustre Théâtre i recorregué pobles ciutats i fires on interpretava les seves obres. A vegades traspassa els límits de la crítica del moment que va viure, i examina els defectes dels homes de tots els temps. Molière ridiculitza severament els vicis socials, com és el cas de L'Avar. Amb L'Avar (1.668), reprenia un tema que ja havien tractat autors molt antics com Aristòfanes i Plaute.

El Centre Dramàtic de les Illes Balears ha iniciat, doncs, la seva tasca amb una peça clàssica i notòria. Una obra que mescla l'humor delicat, subtil, amb elements extrets de la comicitat popular.

L'acció transcorre en el món tancat d'un casal ric i fred, on només es respira la flaire dels doblers. Harpagó, l'Avar, viu obsessionat per arreplegar escuts i vigilar el seu cofre. La seva cobdícia no té mesura. Llevat de les monedes res no li importa.

La dèria de l'home adquireix tons d'autèntica ridículesa. En l'obra la crítica del vici resta ben patent, encara que l'autor la disfressi amb un deix de comicitat.

Xesc Forteza, com a protagonista principal, evidencia el seu talent. Les seves actituds teatrals s'adverteixen no només en la manera d'interpretar o de traduir a llenguatge escènic, sinó en les expressions gestuals, tan característiques i alhora tan estudiades. Al seu voltant els autors novells resten una mica desdibuixats. No aconsegueixen comunicar la força oportuna, quan la tensió ho

requereix. En algunes escenes la superficialitat hi és manifesta. Xesc Forteza omple l'escenari, els altres actors actuen en funció d'aquest. Amb tot, la seva tasca és correcta i mereix ésser reconeguda. El triomf és innegable hem de recordar que tan sols han disposat de quaranta dies per a preparar l'estrena. Vull assenyalar també la col·laboració d'un llubiner, en Joan Arrom, en la direcció de l'obra.

L'espai escènic apareix exempt de detalls superflus. La linialitat i l'austeritat dominen el decorat abstracte, on els efectes de llum tenen una importància capital. La tonalitat obscura i el mobiliari sobri confereixen a l'escenografia, la fredor i la sensació de riquesa morta que contrasta amb el vestuari viu, moda Lluís XIV. El muntatge és convencional tot i que no hi manca enginy i imaginació.

Ambientant la representació, el músic Pau Frau interpreta peces de J.S. Bach. El so s'integra de manera quasi perfecta dins l'obra, i forma una unitat sense estridències.

Sé que no som qui per criticar la manera de fer d'uns actors que dia rere dia maduren sobre l'escenari. Admet que no és gaire fàcil interpretar i donar a la paraula els matisos, els tons escaients. A l'hora d'actuar l'artista ha d'anul·lar la seva personalitat i s'ha de transfigurar en el personatge que representa, cosa que s'aconsegueix amb espontaneïtat i desimboltura.

és molt còmode fer una valoració

d'una obra artística. Asseguda davant un paper en blanc, comences a divagar i en un moment les paraules flueixen i el full s'omple. Però s'han de tenir en compte molts aspectes.

Tota una sèrie d'esdeveniments dominen l'impetuositat de pronunciar el que realment sentim: la feina àrdua i ferma de tot un col·lectiu de gent que no ha escatimat esforços per a dur a terme el projecte; l'emoció, estranya mescla de plaer i por, que deuen sentir els actors enfrontats, cara a cara, amb un públic desconegut; esperant la seva reacció. Ocult més enllà del teló resta l'esforç, dissimulat rere el món fictici de la representació.

L'obra és vàlida. El Centre Dramàtic de les Illes Balears ha emprès un repte important enfrontant-se a una societat on hi ha mancat des de sempre la tradició i la formació teatral.

TALLER MECANIC
JOAN ALOMAR
 Reparacions en general
 Venta de Mobylettes, Vespas
 Derbi, Puch i bicicletes
 Carrer Maria Perelló, S/N
 Tel. 522288 LLUBÍ

CAFE
ES RECLAM
 Plaça España, 1
 Tel. 522112 (LLUBÍ)

CAFETERIA
Can Vicari
 Av. Son Marget, S/N
 Tel. 522143

COL·LABORACIÓ

TEMPS DE QUARESMA.

Ja que el temps passa sense adonar-nos no queda més remei que xerrar en passat i encara que 'festes passades coques menjades' i que la Quaresma ha començat ens referirem al Carnaval.

Pareix ésser que aquesta és una de les festes més antigues que es celebren. A l'home sempre li ha agradat el desfressar-se ja sigui per sentir-se durant unes hores el que li hagués agradat ésser i no és, ja per fer 'befa' als altres o tal vegada per amollar totes les repressions i pors que duu a dedins fetes des d'uns sectors quasi ignorants de lo que el poble vol i necessita. I la festa continua cada dia més expressiva i explosiva perquè aquesta brota del més endins de les entranyes de les persones.

No de bades la festa que es celebra un poc abans de la Quaresma, aquesta mena de penitència per presumes pecats originals -no ens explicam que tenen d'originals- i que ens atribueixen abans de saber d'on provenen, com tampoc trobam resposta al significat d'aquesta carn que ens lleven com si fos aquest el remei de tots els mals, com si no hi hagués obres millors que no menjar carn, la comprensió, l'ajuda i el respecte al pròxim i que tal vegada donaria millors resultats. Els sectors antiquats i que creuen que encara vivim en temps dels romans han d'evolucionar de manera que la societat també camini cap endavant o del contrari estan predestinats a desaparèixer del mapa social, han de donar-se compte que el món s'ha de mirar amb altres ulls i el predicar sense posar exemple no conveç com tampoc el parlar de pobresa i humilitat quan a la pràctica és tot al contrari. Per què parlar sempre de temps remots si hi ha tantes coses

novelles que no funcionen, per què no afrontar les injustícies (socials, laborals...), per què no donar a conèixer la veritat de les coses sense cap por i començar de dedins caigui qui hi caigui? Tal vegada els seus ulls no veuen 'l'affaire Marcinkus' Monsenyor 'Dolar' implicat, pareix ésser inclús en assassinats i continua concelebrant misses tan tranquil perdonant en nom de Déu, o tal vegada això són pecats venials?, o pensen que els pecats de la carn -ja sigui d'una classe o altra- són més greus? Pensen també que la ignorància els beneficia i ajuda a continuar en la tasca encomenada.

A tots ens agradaria ésser 'Papes' o banquers del Papa. Pot ésser una sugerència per el desfres de l'any vinent i ja que ens surt tot de dins les entranyes ens vestirem del que no som...

Miquel Perelló.

AUTOCARS PEDRO J. CLADERA (AUTOCARES FERRER)

Línia: LLUBÍ - PALMA

Horari d'hivern (1 nov. al 30 abril)

Dies laborables

LLubí-Inca-Palma: 8.20 - 9.30 - 14.30

Palma-Inca-Llubí: 9.30 - 13.30 - 18.30

Inca-Llubí: 10.00 - 14.00 - 19.00

Diumenges i Festius

LLubí-Inca-Palma: 8.20 - 19.30

Palma-Inca-Llubí: 9.30 - 20.00

Inca-Llubí: 10.00 - 20.30

Serveis Mercat D'inca (dijous)

LLubí-Inca: 8.20 - 9.30

Inca-Llubí: 13.00

**CARNISSERIA
CASTELL**

Plaça Generalísimo Franco, 5
Tel. 522069 LLUBÍ

COL·LABORACIÓ

ACCIONS I BORSA

per Antoni

Perelló Perelló

Les empreses han anat creixent cada dia més, i amb això ho han fet també les seves necessitats de finançament. Un dels instruments típics d'obtenció de diners foren els bancs, però aquets han esdevingut molt costosos i a més a més requereixen moltes garanties; per tot això es crearen les accions.

Les accions són participacions a la propietat de l'empresa. El propietari d'un d'aquets títols té dret a participar en els beneficis de la societat, en proporció al nombre d'accions que tenguí. D'altra banda si l'empresa va malament l'accionista també pot perdre tot el que valia.

Pot passar que la persona que té una acció la vulgui vendre i és aquí a on entra en joc la borsa. La borsa no deixa d'ésser un mercat tal com tots el coneixem, en la particularitat que allà lo que es ven i es compra, entre altres títols, són accions. I segons la oferta i la demanda es formen els seus preus. Si una acció gaudeix d'una bona rendabilitat la gent la voldrà, i el seu valor, com a qualsevol mercat, s'incrementarà; en canvi si la seva rendabilitat és baixa la gent ja no la vol i el seu preu al mercat també baixa; com menys rendible és una acció més petit serà el seu valor de mercat.

En tot el que hem vist podem dir que la possibilitat de més o manco ganància, o perdua ve donada per dos aspectes: la participació en els rendiments de la societat, són els dividends, i d'altra part l'augment o disminució de valor de l'acció debut a les forces del mercat, compradors i venedors.

De tot lo dit hem de tenir en compte un aspecte que no es pot oblidar, és el del risc. La compra d'accions, tal com ha passat darrerament ha estat un bon negoci amb moltes ganàncies debudes a la puja del valor de les accions. Però això pot canviar i és aquí on l'inversor ha de tenir la suficient capacitat per escollir aquells valors que, tenint el menor risc, aconseguen la major rendabilitat.

PORCS, MATANCES I PORCADES (I III)

SEGLE XX

L'aprofitament de l'animal.

L'aprofitament és complet: la carn i budells són comestibles, els ossos per fer composts nutritius, les serres per fer 'cepillos' i el cuiro és molt adequat per la marroquineria.

Curiositats generals i enfermetats.

El porc és un dels animals que més bé s'adapta a lo que li donen exceptuant com a tada curiosa la carn de ca.

La constitució del seu organisme és molt similar a la del homo i la del seu intel·lecte a la de les moneies. Val la pena destacar que una de les primeres set fortunes mundials va tenir els fonaments entre altres coses en la comercialització dels porcs mallorquins. Ens referim a la família March, de Can Vergue.

L'enfermetat més fatal per dits animals és la pesta africana.

Importància de l'espècia dins l'illa.

Per comprendre la seva importància dins Mallorca basta dir que tan sols fa uns quaranta anys que teniem dos milions de figueres en plena producció per engreixar els nostres porcs, i ja poreu fer comptes els pagesos que anaven darrera aquets animals.

Vents de canvi.

Si bé és ver que l'afà de superar-se i treure ganàncies més grosses, sempre ha estat associada a les persones decidides i un poc ambiciosos, també és ver que a vegades a aquestes persones el tir les surt per la culata, tal és el cas dels anys seixanta en que tots els pagesos varen quedar enlluernats per una cosa anomenada 'piensos compuestos' i també pels porcs d'importació.

El miracle del 'pienso' va empenyer una dinàmica productora fins llavors desconeguda. El tenir truges dins finques tan grans com petites en aquell moment va ésser una febre i la cria de porcellins vengué a ésser el 'pluriempleo' per molts de pagesos que se n'havien anat a fer feina a qualsevol empresa de fora o indústria.

Matances d'estiu. El desastre.

Poc havia de durar la nostra alegria fruit d'aquella locura colectiva.

Corria l'any 1963 i el temor a la pesta era ferest, les finques anaven plenes de porcs, truges i porcellins, i les primeres notícies que arribaven al nostre terme no eren gens bones, 'Sanitat' feia les seves pesquises perquè la pesta ja era un fet.

La desesperació dels pagesos de Capdepera i Lluçmajor provocà violències contra els joves se n'anaren a fer feina a altres indrets, funcionaris de Sanitat. El règim va respondre havia començat a neixer una nova societat, era amb prudència i peus de plom, encara que en la societat dels inadaptats tan poc coneguda i certes ocasions va haver d'intervenir la força tan poc compresa. Era la societat fruit de la pública.

Ja ben avançat l'estiu, per ésser més precisos en el mes d'agost, s'havia declarat zona apestada Vinagrella, Ses Coves, Cal Joan, Ses Rotes, Son Frontera Nou, Son Frontera Vell, Son Barrina, Son Arnau, Tirasset i així un llarg etcètera. El desastre va venir a mitjants

d'agost. Era un dia que el sol bollia. Tots els veinats de Son Frontera Vell collien figues. Davers les onze començaren a sentir trets repetits, tothom pensà lo pitjor, va pareixer com si les trompetes de l'Apocalipsi haguessin sonat a la una. El rebumbòri va ésser gran, tothom va prendre el sementer i deixava el caminar pel correr. Quan arribaren a n'el lloc dels fets l'estampa ja era dantesca, tot eren cervell que havien botit de la closca d'aquells pobres animals i hi havia esquitxos de sang per tot arreu, tothom quedà aborronat, ningú motava. A davall una figuera no molt lluny de la fossa hi havia un responsable de Sanitat i la Providència volgué que a les forces de l'ordre aquell dia les tocàs fer volta i se sumassin a l'estòl. Tothom estava més blanc que el referit, la matança durà una estona llarga. El desafortunat era l'amo en Pep de Cal Joan i puc assegurar que aquell home havia perdut la fàsmia i en certes ocasions errava el tir de nyirviós com estava.

Quan acabà l'acte el silenci era sepulcral i només es va interrompre pel volatejar de les mosques i els bramuls aixordadors de l'amo en Pep que la pena l'ofegava.

I les matances de l'estiu seguien...

L'èxode.

Tots els qui pogueren amagar els animals ho feren, sobre tot dins garrigues, però vos puc assegurar que quan les persones han perdut l'il·lusió i esperança acaben d'ésser persones. Perquè dins d'aquelles fosses, no tan sols hi enterraren les nostres fortunes, també hi enterraren el nostre orgull, mode d'ésser, de viure i en conclusió els darrers vestigis d'una cultura que des d'aquells precisos moments començava una agonia llarga i dolorosa per acabar a no res.

Les conseqüències.

Acabades aquelles nocces ja ningú s'atreu a seguir el camí que ens havia duit a la ruina i al desastre, la raça dels porcs negres practicament s'extingui. Els braços dels pagesos practicament s'extingui. Els braços dels pagesos practicament s'extingui. Els braços dels pagesos practicament s'extingui.

desesperació i d'un món que dia a dia canviava

desesperació i d'un món que dia a dia canviava

Temps actuals.

Com si fos un càstig bíblic, ha hagut de passar tota una generació perquè es repetissin uns fets molt similars. Ara bé, aquesta vegada contam amb l'ajuda dels nostres estimadíssims germans comunitaris que segons publicacions recents ens han estès una ajuda de cinc mil sis cents milions de pessetes i particularment trob que amb aquesta doblurada així mateix podem fer moltes matances.

A no ésser que passi com en els anys seixanta en que les ajudes oficials estigueren a l'ordre del dia però més de la meitat dels pagesos no la reclamaren.

D'altra banda 'els de la Comunitat' ens fan a saber que fins que no haguem aniquilat totalment la pesta refuaràn els productes derivats dels nostres porcs. Particularment em sembla molt bé perquè lo primer és la salut pública. Però també les haurem de 'vetllar es blé' en lo que ells ens enviïn, no sigui cosa que lo nostre tot sigui xarec i lo seu de primera i que 'es banyuts' haguem d'ésser sempre noltros.

Punt i final.

Ja per acabar diré que a molts no les fa ni fot lo que acaben de llitgir. La meua intenció, no és escriure per aquets ja que sempre ha anat centrada per aquells que mai han renegat de les seves arrels, del seu mode de viure ni de la seva sang.

Miquel

de Son Frontera.

BIBLIOGRAFIA.

- Arxiu particular S.R.
- Arxiu particular S.F.
- Costums paganes. 'Lligalls' any 1620. Bastida.
- Programa razonado de agricultura. Eduardo Abela Saiz Andino. 1881. Imprenta Manuel G. Hernández. Madrid.
- Los grandes enigmas del mundo animal. Editions Ferni. 1974. Text Ives Berbeek.
- Notes per recordar l'extermini d'una raça. Miquel de Son Frontera 1977.
- El señor Monopolio. Arturo Dixon. Ed. Planeta 1985.
- Diari 'El Día' 20-XI-86.
- El Tarot. Joss Irish. Producciones Editoriales. 1980.

COL·LABORACIÓ

SISTEMES D'ENTRENAMENT (I III)

CLASSIFICACIÓ.

La farem amb relació al lloc on es realitza. També ens fixarem en el tipus de resistència que proporcionen i l'època de l'any en que s'han d'aplicar. Són dues les categories: Naturals i Fraccionats.

Els NATURALS es diuen així perquè es practiquen en la natura (bosc, prats, etc). Es corr sense descansar durant tot el temps que dura l'entrenament.

El principal objectiu és el desenvolupament de la resistència orgànica debut a les llargues distàncies corregudes a baix ritme i sense aturar-se.

A la tardor i al hivern, o sigui al començament de temporada, és l'època ideal per dur-ho a terme.

Són sistemes naturals:

- La carrera contínua (c.c.) de la que ja en parlarem a la I part per explicar la R.O.

- El fartlek, variant de la c.c. que inclou acceleracions lo que permet desenrotllar la R.M. además de la R.O. amb més gran proporció. També es pot practicar durant la primavera.

- Les costes que desenrotllen la R.O. i la R.M. com el fartlek. Han de cercar-se aquelles que siguin llargues i de poca intensitat.

- Cross-passeig. Aquest cal·lificatiu pot despistar un poc ja que en realitat no es tracta de cap passeig. Desenrotlla regularment tot el cos i el practiquen esportistes en equip. Els seus exercicis de respiració, flexibilitat així com els de mobilitat articular el fan el més complet dels sistemes.

TALLER MECANIC

GERMANS TORRENS

Reparacions en general.
Planxa i pintura
Servici camió - grua

C/ Jose Antonio, 5 - Tel. 522237 LLIBI

Els **FRACCIONATS** es distingeixen perquè es realitzen dins pista. Tenen descans o pauses durant una sessió d'entrenament i és aquesta pausa el que fa que separem els fraccionats en dos grups: intervals i repetidors.

Intervals.- La pausa dels intervals es diu 'rendidora', donç el benefici a nivell del cor es produeix durant aquest temps de descans, després d'haver realitzat l'estimul. La duració és de 1/3 del total restabliment físic, per tant són, com es pot veure, de curta durada.

Van encaminats a desenrotllar la R.O. ja que l'esforç que realitza l'atleta és d'un 60 a 80 % durant una sessió d'entrenament. L'època apropiada és la primavera i els dos sistemes per excelència són: l' 'interval training' (I.T.) i el ritme resistència (R.R.).

Repetidors.- També són dos els fonamentals: el velocitat-resistència i el ritme-competició (R.C.)

A diferència del I.T. i R.R. la pausa aquí és llarga i recuperadora ja que tornam a la calma del nostre cos a nivell de cor i pulmons, però no muscular, després d'una sessió d'entrenament. Desenrotlla la R.M. ja que l'intensitat de l'esforç és del 80 a 95 %. Basta una sessió per setmana i la millor època es l'estiu que és quan abunden les competicions.

El R.C. és molt important per donar una idea de ritme exacte a l'atleta durant la carrera.

Pots triar el sistema que més te convengui tenguent en compte l'època en que ens trobem i del teu estat físic. Estic parlant d'una manera general referida al corredor de fondo-resistència llubiner per animar-lo a preparar-se per la propera IX Cursa Popular Sant Feliu-87 on hi haurà una categoria sols per a llubiners amb quinze premis.

...i ja ho sabs, corr per la teva pròpia vida!.

Joan Galma Contestí.

ESPORTS

RALLYE-CRITERIUM DRACH.

Es va celebrar els passats dissabte i diumenge, 21 i 22 de març la prova 'CRITERIUM DRACH' que com l'any passat Llubí va ésser protagonista important.

En efecte, l'escuderia llubiner S'AUBERG, juntament amb l'escuderia DRACH de Palma varen organitzar la prova. A més, ja ho varem anunciar a l'anterior edició de CASTELL LLUBÍ, un dels segments cronometrats es va realitzar dins el nostre terme, era el corresponent al camí de Son Pere entre Llubí i Sineu.

A les dues de la nit, amb una gran espectació a la plaça de 'Sa Carretera' anaren arribant un rera l'altre els distints automòbils que competien. Varem tenir ocasió d'admirar belles màquines sobre la plaça que es va constituir en parc tancat fins a les quatre de la matinada.

Durant aquest temps varen produir-se arruixats intensos d'aigua que van fer que el públic s'acaramullàs als cafès que circunden la plaça. La bulla que hi havia era semblant a les festes de Sant Feliu.

A les quatre va sortir el primer cotxe de l'aparcament en direcció al Camí de Son Pere.

Estava també previst que la darrera prova es realitzàs al nou circuit d'autocross de Llubí a les deu del dematí del diumenge però debut a les pluges de la nit aquesta prova es va suspendre si bé uns quants vehicles en pla exhibició varen fer varies voltes.

Ara esperam ja el Campionat de les Illes Balears, prova puntuable pel Campionat d'Espanya d'autocross i que el temps sigui més clement que en passades ocasions. Aquesta prova serà els dies 4 i 5 d'abril al nou circuit d'autocross de Llubí. I, això sí que ho desitjam amb força, després el Campionat d'Europa pel mes de juny. Si això s'aconsegueix no hi ha cap dubte que Llubí i Mallorca hauran aconseguit una fita molt important de cara al seu prestigi. Que així sigui.

CLASSIFICACIÓ FINAL

1er. Joan Tomás/ Antoni Marcano,
amb Renault-5 Tour de Corse.

2on. José Luis Miro/ Jaume Frohens,
amb Fiat-Uno.

3er. Jose Piña/ Alicia Bennassar.

En poques paraules.

NUREDDUNA, ALTRE COP.

Fa uns pocs mesos demanava una reivindicació per a l'obra de Costa i Llobera musicada pel pare Massana, de la qual és protagonista aquella sacerdotessa de la Mallorca Prehistòrica, màrtir per amor.

Avui hi torn perquè el poètic nom de l'estimada de Melesigeni serveix de títol a un programa de ràdio. Curiosament, un programa de música. Un dels pocs que es fan a aquesta illa dedicats a la Música clàssica.

L'espai en qüestió s'inicià el passat desembre a través de les ones il·lenques de la R.N.E. de la mà -i veu- de Fere Estelrich, el qual -també curiosament- esmentava en l'anterior referència a Nuredduna com a director d'una posada en escena de l'obra.

Aquest nou programa ha procurat, ja des del primer moment, posar-nos en contacte a través de referències concretes i directes amb la realitat del nostre fet musical: personatges, compositors i manifestacions han anat ocupant els escassos vint-i-cinc minuts de què hom disposa. (*)

Crec que la idea és realment bona. És ben necessari un acostament d'aquest tipus: un programa aquí sobre la Música d'aquí. Enhorabones mil. Però no basta. Demanaria un parell de coses: més temps i més espais. A l'emissora que ja ho té en marxa li suggeriria que ampliés la durada; amb més temps la tasca encara seria més profitosa. A les demés emissores les pregaria que tenguessin un poc d'esment de l'aspecte musical, no de l'anomenada 'música comercial' que d'aquesta ja se'n cuiden, sinó de l'altra, ja m'enteneu. Si hi ha un element que pugui fer una bona feina en aquest aspecte és, precisament, el radiofònic.

Interessa elevar el grau de coneixement de les persones. Interessa conrear el bon gust i el sentiment estètic. Interessa conèixer els valors musicals autòctons. I la radio pot ser un bon sistema.

Faig vots perquè Nuredduna sigui una primera pedra.

Biel Massot i Muntaner.

Portol, febrer del 1987.

(Per a la Premsa Forana de Mallorca).

(*) El podem sentir cada diumenge a partir de les 15,05 sintonitzant Radio 1 de R.N.E. (ona mitja).

